

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/139/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322011532
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2322011532.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného ml. A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 1T/94/2022-259 zo dňa 03.04.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 07.05.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému ml. A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. XXX

u k l a d á :

Podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 117 ods. 1 Trestného zákona, § 54 Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 100 (sto) hodín.

Podľa § 55 ods. 1 Trestného zákona je obžalovaný p o v i n n ý vykonať trest najneskôr do jedného roka od nariadenia výkonu trestu.

Podľa § 55 ods. 3 Trestného zákona je obžalovaný p o v i n n ý vykonať trest osobne, bez nároku na odmenu vo svojom voľnom čase.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 1T/94/2022-259 zo dňa 03.04.2023 bol obžalovaný A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. D. XXX, uznaný vinným z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa spoločne s t.č. právoplatne odsúdeným ml. E. F., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom G., G. D. XXXX/XX, dopustil na tom skutkovom základe, že

že

po vzájomnej dohode dňa 09.08.2021 v čase o 16.42 hod. v meste G. na ulici G. na nehnuteľnostiach s popisným číslom XXXX a s popisným číslom XXXX/XX na fasáde postriekali steny výraznou červenou farbou v spreji a to tým spôsobom, že A. A. nastriekal na stenu nehnuteľnosti s popisným číslom XXXX nápis „H.“ dva krát a „D. H.“ a E. F. nastriekal na stenu obytného bloku číslo XXXX/XX sprejom s červenou farbou nápis „E.“ a nečitateľný nápis červenej farby a na stenu nehnuteľnosti s popisným číslom XXXX na sivej fasáde nápis „I.“, „E.“ a nápis „J.“, čím spôsobili poškodenému spoločenstvu vlastníkov bytov G. XXXX/XX škodu vo výške 416,60 Eur a poškodenému F. I., nar. XX.XX.XXXX škodu vo výške 980,- Eur.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 246 ods. 1, § 36 písm. j), písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3, § 117 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace. Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1, § 119 ods. 1 Trestného zákona mu výkon trestu odňatia slobody podmieniene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jedného) roka.

O náhrade škody rozhodol okresný súd tak, že obom obžalovaným podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť uhradiť spoločne a nerozdielne spôsobenú škodu poškodenému Spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov BD., G. XXXX/XX, G. v celkovej výške 30,- Eur a zároveň postupom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného F. I., nar. X.X.XXXX, bytom G., K. XXX/XX a poškodenú spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa a.s, Dostojevského rad 4, Bratislava s jednotlivými nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 259-261.

Proti tomuto rozsudku čo do výroku o treste podal odvolanie obžalovaný bezprostredne po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, pričom písomné dôvody odvolania doplnil prostredníctvom svojho obhajcu na č.I. 266.

Obžalovaný v odvolaní podanom prostredníctvom svojho obhajcu namietal neprimeranosť uloženého trestu. Nestotožňuje sa so skutkovými ako aj právnymi závermi okresného súdu, pretože podľa názoru obžalovaného boli v predmetnej veci splnené všetky zákonné predpoklady na upustenie od potrestania. V prípade obžalovaného sa jednalo o skutočnú a nielen formálne prejavenu ľútosť, od začiatku trestného konania sa ku skutku priznával a svoje konanie oľutoval. Rovnako prejavil snahu o nápravu, a to náhradu škody, či možnosť odstrániť nasprejované nápisy. Počas konania nebol nikým vyzvaný na takúto nápravu, sám nevedel, na koho sa má obrátiť. Následne náklady na odstránenie nápisov boli uhradené bytovému spoločenstvu prostredníctvom poistenia, preto ani nemal objektívnu možnosť škodu odčiniť. Okresný súd neakceptoval ani návrh obžalovaného, a to uloženie alternatívneho trestu povinnej práce, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, ako sa s týmto návrhom obhajoby okresný súd vysporiadal. Poukázal na podstatu trestania mladistvých, pričom trest odňatia slobody by mal byť až poslednou možnosťou. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a rozhodol tak, že upustí od potrestania obžalovaného alternatívne pristúpi k uloženiu trestu povinnej práce.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 07.05.2024 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave a obžalovaného a jeho obhajcu. Verejného zasadnutia sa nezúčastnil orgán starostlivosti o mládež (ÚPSVaR Galanta a Centrum pre deti a mládež), na čo senát odvolacieho súdu vyhlásil uznesenie, ktorým rozhodol, že verejného zasadnutie vykoná v ich neprítomnosti. Obžalovaný zotrval na podanom odvolaní, dôvody nežiadal doplniť ani zmeniť. Odvolací súd oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, odpisom registra trestov na obžalovaného, lustráciami na obžalovaného ako aj podstatným obsahom spisu. Zástupkyňa krajskej prokuratúry navrhla odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť ako nedôvodné. Napadnutý rozsudok považuje za zákonný a vecne správny vo všetkých jeho výrokoch, uložený podmienienny trest odňatia slobody je trestom primeraným. Na upustenie od potrestania nestačí len formálne prejavená ľútosť. Obhajca obžalovaného zotrval na písomných dôvodoch odvolania ako aj odvolacom návrhu. Obžalovaný sa pridržiaval prednesu svojho obhajcu.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku vo vzťahu k výroku o treste, odvolací súd konštatuje, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné, pretože okresným súdom uložený trest je podľa názoru odvolacieho súdu neprimeraný s ohľadom na vek obžalovaného, závažnosť skutku ako aj okolnosti jeho spáchania. Práve preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok pokiaľ ide o uložený trest a spôsob jeho výkonu (§ 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) a vo veci sám rozhodol (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku).

Podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 322 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že odvolanie obžalovaného smerovalo výlučne proti výroku o treste, preto predmetom odvolacieho konania mohlo byť len preskúmanie rozsudku vo vzťahu k tomuto výroku. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obžalovaný urobil na hlavnom pojednávaní dňa 03.04.2023 vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, preto okresný súd so súhlasom prokurátora vyhlásenie obžalovaného prijal. Pretože inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výrokom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné, tento výrok je právoplatný. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2011 zo 7. februára 2012)

V konaní tak bolo nepochybne preukázané (tiež s poukazom na vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku), že obžalovaný sa dopustil spáchania prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, za ktorý je možné páchatelovi uložiť trest odňatia slobody až na jeden rok. Okresný súd u obžalovaného správne vzhliadol dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j) a písm. l) Trestného zákona, v dôsledku čoho postupom podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona došlo k úprave hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu, a zároveň zníženiu na jednu polovicu podľa § 117 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko v tomto prípade bol obžalovaný mladistvou osobou.

Pokiaľ ide o návrh na upustenie od potrestania obžalovaného, k uvedenému odvolací súd poukazuje na to, že sa v plnej miere stotožňuje s názorom okresného súdu o tom, že v prípade toho obžalovaného, aj napriek tomu, že sa dopustil spáchania skutku ako mladistvý, neboli splnené podmienky pre upustenie od potrestania.

Inštitút upustenia od potrestania je prostriedkom výchovného charakteru, ktorý predpokladá, že už samotné trestné stíhanie páchatel'a je schopné zabezpečiť dve zo základných funkcií trestu a to ochrannú a výchovnú funkciu, a práve preto sa pri uplatnení tohto inštitútu neuloží súdom žiadny trest. Upustenie od potrestania musí v tom ktorom prípade odrážať nielen osobu páchatel'a, povahu trestného činu, ale aj doterajší spôsob života páchatel'a a možný predpoklad jeho nápravy bez uloženia trestu. Povahu trestného činu vymedzujú jeho znaky, najmä spôsob vykonania činu, následky, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti. Páchatel'ov doterajší život musí byť odôvodnený pozitívnym vývojom jeho správania pred spáchaním činu a predpokladom, že v budúcnosti sa napraví aj bez uloženia trestu. Je dôležité aby osoba páchatel'a nebola súdne trestaná a viedla riadny život občana (porovnaj Jtk 9/2014).

Popri vyššie uvedenom však netreba opomínať, že v prípade upustenia od potrestania ide len o fakultatívnu možnosť, nie o obligatórnu povinnosť súdu, preto pri každom konkrétnom prípade súd musí zvážiť, či sú splnené podmienky požadované Trestným zákonom pre to, aby nedošlo k uloženiu trestu.

V rámci vyhodnotenia všetkých okolností spáchania skutku ako i samotného obžalovaného nebol dôvod domnievať sa, že by už samotné prejednanie skutku postačovalo na nápravu obžalovaného, keďže ide o mladistvú osobu. V predmetnej trestnej veci obžalovaný spáchal prečin, t.j. spoločensky menej závažné konanie, pred spáchaním skutku ako aj po ňom nebol súdne trestaný či priestupkovo

postihnutý, k spáchaniu skutku sa priznal, konanie oľutoval. Uvedené skutočnosti však paušálne nemôžu viesť k upusteniu od potrestania, a to práve pre to, aby sa spoločnosť, a najmä mladistvý páchateľ nedomnieval, že učinená ľútosť a priznanie sa ku skutku bude postačovať na to, aby jeho v zmysle Trestného zákona protiprávne konanie ostalo nepotrestané. Doterajší život obžalovaného nenasvedčuje tomu, že by v ňom bolo možné identifikovať výnimočné prvky odôvodňujúce zhovievavosť pri ukladaní trestu v podobe upustenia od potrestania. Skutok spáchal ako 15 ročný (krátko pred dovŕšením 16 roku), a teda jeho rozumová a vôľová schopnosť bola ovplyvnená nízkym vekom. Na druhej strane je však nutné uviesť, že uvedené vek možno považovať za kritický vek pokiaľ ide o výchovu dieťaťa a jeho hodnotové ukotvenie a nastavenie, motiváciu začleniť sa do spoločnosti, či potrebu pozitívnym spôsobom vplývať na jeho vývoj. V takomto veku nie je vhodné dávať obžalovanému a tiež verejnosti pocit, že sa potrestaniu vyhne len vďaka svoju nízkemu veku a spoliehať sa práve na status mladistvého, čo by v konečnom dôsledku viedlo k motivácii mladistvých páchať protiprávnu činnosť spoliehajúc sa na to, že bude od potrestania upustený. Následok, ktorý obžalovaný svojím konaním spôsobil (hoci nešlo o závažný následok ale o škodu na majetku poškodených) nemožno zľahčovať, práve naopak, v tomto prípade by mal uložený trest viesť k upevneniu si životných postojov obžalovaného. Z uvedených dôvodov tak ani odvolací súd nepristúpil k upusteniu od potrestania.

Pokiaľ však ide o samotný trest, najmä jeho druh, odvolací súd sa nestotožňuje s uloženým, i keď nepodmienečným trestom odňatia slobody obžalovanému, pretože v prípade mladistvých obžalovaných by k uloženiu trestu odňatia slobody malo dochádzať skutočne až ako možnosť ultima ratio, a teda posledná (krajná) možnosť. Odvolací súd tak dáva za pravdu námietke obžalovaného o neprimerane prísnom treste.

Ustanovenie § 97 Trestného zákona definuje účel sankcií a výchovných opatrení a taktiež vymenúva okolnosti, na ktoré je potrebné prihliadnuť pri ukladaní trestu, ochranného opatrenia alebo výchovného opatrenia mladistvému. Pri definícii účelu trestu dáva Trestný zákon do popredia jeho výchovnú funkciu. Účelom trestu je predovšetkým vychovať mladistvého na riadneho občana, pričom trest má zároveň pôsobiť na predchádzanie protiprávnych činov (preventívna funkcia) a primerane chrániť spoločnosť (ochranná funkcia). Uložený trest má súčasne viesť k obnoveniu narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia – socializačná funkcia.

Primárnym cieľom trestu uloženého mladistvému má byť predovšetkým jeho prevýchova v riadneho člena spoločnosti, obnovenie narušených sociálnych vzťahov mladistvého, začlenenie mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia, z ktorého pochádza a zamedzenie páchania ďalšej trestnej činnosti. Pri trestaní mladistvého vystupuje teda do popredia popri preventívnej funkcii trestu a záujme na ochrane spoločnosti najmä výchovná funkcia trestu. Na druhej strane pri ukladaní trestu mladistvého je potrebné mať na zreteli, že jedným z hlavných cieľov trestného práva je ochrana spoločnosti, a preto prílišná tolerancia ku kriminálnemu správaniu mladistvých nie je na mieste.

Z vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd pristúpil k zmene uloženého trestu a tým čiastočnému vyhoveniu námietkam obžalovaného, a to tak, že obžalovanému uložil trest povinnej práce v rozsahu 100 hodín, ktorý obžalovaný vykoná do jedného roka od jeho nariadenia, a to vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu. Odvolací návrh obžalovaného na uloženie tohto druhu alternatívneho trestu odvolací súd považoval za súhlas s uložením tohto druhu trestu.

Trest povinnej práce je vzhľadom na jeho charakter možné zaradiť medzi alternatívne tresty, a teda tresty, ktoré nie sú spojené s obmedzením osobnej slobody páchateľa. Okrem toho, že odsúdený vykonávajúci trest povinnej práce nie je obmedzený na osobnej slobode izoláciou v ústave na výkon trestu odňatia slobody, je trest povinnej práce prínosný pre odsúdeného aj z hľadiska výchovného pôsobenia na jeho osobu, kedy odsúdený obnovuje, prípadne udržuje alebo prehľbuje svoje pracovné návyky. Trest povinnej práce tak nemusí byť len sankciou za spáchaný trestný čin, ale môže prispieť k resocializácii a pracovnej adaptácii páchateľa v jeho ďalšom živote po skončení výkonu trestu. V neposlednom rade výkon trestu povinnej práce prináša úžitok aj celej spoločnosti, nakoľko predmetom povinných prác bývajú spravidla verejnoprospešné a aktivačné činnosti.

Uložením alternatívneho trestu – trestu povinnej práce a ponechaním odsúdeného na slobode, bude odsúdený naďalej s určitými obmedzeniami vo svojom doterajšom živote fungovať, na úkor svojho voľného času bude vykonávať zadané práce, bez nároku na akúkoľvek odmenu. Pre obžalovaného

bude takýto druh trestu už v takomto mladom veku prínosný z hľadiska výchovného pôsobenia, bude ho motivovať obnoviť, prípadne udržať alebo prehľbiť postoje k dodržiavaniu zákonných noriem, pričom tak isto môže prispieť k resocializácii a pracovnej adaptácii v jeho ďalšom živote.

Odvolací súd má za to, že v danom prípade tak bolo vhodnejšie aj vzhľadom na zásadu proporcionality trestu postupovať postupne, a to tak, že ukladanie či už podmieneného alebo nepodmieneného trestu odňatia slobody by nemalo nasledovať bezprostredne po tom, ako obžalovaný nebude akceptovať miernejší postih, čím dal obžalovanému šancu na preukázanie, že trest nespojený s odňatím slobody bude mať prevýchovný účel.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku o jeho uložení rozsudkom sám tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.